

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

P/14/103

LRZ-4101-006-02/2014

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/103 – Nadzór wojewodów nad wykonywaniem przez jednostki samorządu terytorialnego wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Mieczysław Fajger, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90265 z dnia 1 kwietnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1 - 2)
Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Sanoku, ul. Rynek 1, kod: 38 – 500 Sanok, zwane w dalszej treści Starostwem lub Powiatem, regon 370443877.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sebastian Niżnik, Starosta Sanocki od dnia 1 grudnia 2010 r. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Starostwa w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Starostwo w sposób rzetelny prowadzi ewidencje nieruchomości Skarbu Państwa (SP), tj. zarówno ewidencję zasobu nieruchomości SP, znajdujących się na terenie Powiatu, jak i ewidencję nieruchomości SP, oddanych w użytkowanie wieczyste oraz w trwałe zarząd.

Ewidencje zawierają wszystkie niezbędne dane o nieruchomościach SP, wymagane art. 23 ust. 1c ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami².

Wymagane ewidencje nieruchomości prowadzone są według działek, zgodnie z katastrzem nieruchomości i oparte są na rzetelnych informacjach.

Starostwo, w okresie 2011 – 2013 r., przedłożyło Wojewodzie Podkarpackiemu rzetelnie sporządzone sprawozdania z gospodarowania nieruchomościami zasobu SP, z zachowaniem terminu określonego w art. 23 ust. 1a ustawy.

Sporządzony i przekazany Wojewodzie Podkarpackiemu „Plan wykorzystania zasobu nieruchomości SP w latach 2011 – 2013” oparto na rzetelnych danych o nieruchomościach i realistycznych założeniach, co do możliwości gospodarowania nimi.

Starostwo, z dwuletnim opóźnieniem (5 maja 2011 r.), w stosunku do terminu zawartego w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości SP oraz jednostek samorządu

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. z 2010 r., Nr 102, poz. 651 ze zm.

terytorialnego³, zwanej w dalszej treści „ustawą o ujawnieniu (...), sporządziło wykazy nieruchomości, a ostatnich uzupełnień dokonało w dniu 14 stycznia 2014 r. Starostwo nie wystąpiło dotychczas do sądu z wnioskami o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez SP w stosunku 117 działek o łącznej powierzchni 16,0448 ha, do czego obowiązuje zapis art. 2 ust. 1 i 2a oraz art. 3 ust. 1 i 3a ustawy o ujawnieniu (...).

W czterech przypadkach stwierdzono rozbieżności pomiędzy częścią ewidencyjną wykazu nieruchomości SP, a częścią wieczystoksięgową tych nieruchomości.

Starostwo w siedmiu przypadkach nie sporządziło, a w 3 przypadkach z przekroczeniem terminu, określonego w uchylonym art. 4 ust. 1 ustawy o ujawnieniu (...), przekazało Wojewodzie Podkarpackiemu miesięczne sprawozdania z wykonania obowiązku złożenia we właściwych sądach wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości SP.

Starostwo prawidłowo realizuje zadania zlecone w dziedzinie wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie⁴.

Starostwo rzetelnie szacowało środki finansowe niezbędne do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Uzyskane przez Starostwo dotacje na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej Starostwo wykorzystało w sposób prawidłowy, tj. zgodnie z przeznaczeniem.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Realizacja wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Opis stanu faktycznego

1. Zgodnie z treścią § 26 Regulaminu Organizacyjnego Starostwa z 14 grudnia 2012 r., obowiązki związane z realizacją zadań zleconych z zakresu gospodarowania nieruchomościami SP oraz ujawniania w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości SP zostały przypisane Wydziałowi Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa (WGiGN).

Dalsze uszczegółowienie obowiązków w zakresie realizacji ww. zadań, poprzez ich wyliczenie, nastąpiło w zakresach czynności trzech pracowników WGiGN, którzy faktycznie realizują te zadania.

Naczelnik WGiGN, w ramach wykonywanego nadzoru, sprawuje kontrolę funkcjonalną prawidłowości realizacji tych zadań.

Zadania w dziedzinie wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sanoku (PCPR), jako wyodrębniona jednostka organizacyjna Starostwa.

Od 2 grudnia 2013 r. całość zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizuje jeden pracownik PCPR, zatrudniony w formie umowy o pracę, w wymiarze ½ etatu.

³ Dz. U. z 2012 r., poz.1469

⁴ Dz. U. Nr 180, poz.1493 ze zm.

Stanowisko to zajmuje osoba posiadająca uprawnienia magisterskie pracownika socjalnego.

Obowiązki związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie zostały określone w zakresie czynności pracownika.

Przed 2 grudnia 2013 r. PCPR nie wydzielił ww. zadań i realizowali je pracownicy socjalni zespołu pieczy zastępczej PCPR.

Z uwagi na fakt, iż PCPR, jako jeden z sześciu w kraju, realizował standard specjalistycznego poradnictwa dla rodzin z dziećmi, w tym również rodzin z występującymi zjawiskami przemocy, w ramach projektu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zatrudniono na umowy zlecenia specjalistów poradnictwa rodzinnego – prawnika, psychologa, pedagoga, mediatora rodzinnego i terapeutę rodzinnego, którzy realizowali zadania wynikające z umów.

(dowód: akta kontroli str. 4 - 24

2.

Starostwo nie ustanawiało pisemnych procedur, określających sposób i zasady wykonywania zadań zleconych ani też mechanizmów kontrolnych realizacji tych zadań.

Ocena efektywności realizacji zadań zleconych, w tym w zakresie gospodarności wykorzystywania przyznanych dotacji oraz prawidłowości naliczania i pobierania dochodów odbywa się w trybie kontroli funkcjonalnej, sprawowanej przez naczelnika WGiGN w formie bieżącej kontroli i nadzoru nad przygotowywaniem przez pracowników WGiGN decyzji i materiałów w konkretnych sprawach.

Odnosnie braku kontroli zadań zleconych w okresie 2011 – 2013 r. przez kontrolę wewnętrzną i audytora Starostwa, Pan Sebastian Niżnik – Starosta Sanocki wyjaśnił, „iż w badanym okresie pracownik zatrudniony na samodzielnym stanowisku ds. kontroli przebywał kolejno na zwolnieniu lekarskim, urlopie macierzyńskim i urlopie wychowawczym.

Na ww. stanowisku nie zatrudniono osoby na zastępstwo, natomiast od 1 grudnia 2013 r. zawarto umowę zlecenia z osobą do przeprowadzania kontroli wewnętrznej i planowane jest przeprowadzenie kontroli zadań zleconych w maju 2014 r.

Stanowisko ds. audytu wewnętrznego nie zostało obsadzone na podstawie umowy o pracę. Starostwo zawarto umowę zlecenia z audytorem zewnętrznym.”

W okresie 2011 – 2013 r., w ramach sprawowanego nadzoru nad realizacją zadań zleconych, Wojewoda Podkarpacki przeprowadził następujące kontrole prawidłowości realizacji ww. zadań zleconych:

1) Wykonywanie przez Starostę zadań z zakresu administracji rządowej, nie objętych nadzorem instancyjnym wojewody, dotyczących gospodarki nieruchomościami, określonymi w ustawach, a w szczególności w ustawie o gospodarce nieruchomościami, w okresie od 1 stycznia 2009 r. do czerwca 2011 r., tj.:

- ewidencjonowania nieruchomości SP,
- sprzedaży nieruchomości SP, a w szczególności bezprzetargowej formy zbycia nieruchomości SP,
- oddawania nieruchomości SP w użytkowanie wieczyste oraz aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości SP,
- przekazywania nieruchomości SP w trwały zarząd oraz aktualizacji opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomościami SP.

W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 12 lipca 2011 r. skierowanym przez Wojewodę Podkarpackiego do Starosty sformułowano pozytywną ocenę wykonywania zadań objętych kontrolą, ale zalecono „rozważenie możliwości zwiększenia zakresu

aktualizacji opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu oraz użytkowania wieczystego gruntów dla osób prawnych i państwowych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, w stosunku do których wymiar opłat rocznych oparty jest o nieaktualną już (zanizoną) wartość nieruchomości.”

W odpowiedzi z dnia 26 lipca 2011 r. Starosta poinformował Wojewodę Podkarpackiego, „*że aktualizacji opłaty rocznej z tytułu trwałego zarządu i użytkowania wieczystego nieruchomości SP dokonuje się corocznie w ramach otrzymywanych z Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie środków na realizację powyższego zadania. W 2011 r. na realizację zadań wynikających z przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami otrzymano kwotę 42 tys. zł, z czego na wycenę gruntów do aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych SP wydatkowano kwotę 26,5 tys. zł.*

Pismem z dnia 19 lipca 2011 r. Starosta wystąpił do Wojewody Podkarpackiego o przyznanie dodatkowych środków w kwocie 10 tys. zł oraz zadeklarował podjęcie czynności mających na celu zwiększenie zakresu aktualizacji opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu i użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność SP.

Wojewoda Podkarpacki w dniu 16 sierpnia 2011 r. przekazał Starostwu kwotę 10 tys. zł dotacji, którą wykorzystano w całości, aktualizując opłaty w 23 operatach dotyczących 43 działek o łącznej powierzchni 6.4862 ha.

2) Prowadzenie gospodarki nieruchomościami SP przez Starostę na przestrzeni 2012 r. i I półrocza 2013 r. w zakresie:

- zasobu nieruchomości SP,
- sprzedaży nieruchomości SP,
- oddawania nieruchomości SP w użytkowanie wieczyste oraz aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości SP,
- przekazywania nieruchomości SP w trwały zarząd oraz aktualizacji opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomościami SP,
- przekształcania prawa użytkowania wieczystego w prawo własności,
- windykacji należności związanych z użytkowaniem wieczystym oraz sprawowania trwałego zarządu na nieruchomościach SP.

Wojewoda nie kontrolował działań Starostwa w zakresie wykonywania ustawy o ujawnianiu (...).

Nieprawidłowości w zakresie niniejszej kontroli nie stwierdzono.

W dniu 2 lipca 2013 r. Wojewoda Podkarpacki skierował do Starosty wystąpienie pokontrolne, w którym zalecono „*w miarę posiadanych środków, rozważenie zwiększenia aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego.*”

Starosta, w dniu 29 listopada 2013 r., poinformował Wojewodę Podkarpackiego o wykonaniu zalecenia poprzez uzyskanie dodatkowych środków finansowych i przeszacowanie, ponad dane wykazane w kontroli, 163 działek o łącznej powierzchni 64,2 ha, będących w użytkowaniu wieczystym 94 użytkowników.

Łącznie w 2013 r. aktualizacją objęto 178 użytkowników wieczystych, przeszacowując 268 działek o łącznej powierzchni 78,8878 ha.

3) Realizacja zadań samorządu powiatowego w zakresie pomocy społecznej w okresie 2011 – 2012 r. oraz przestrzegania zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

Przeprowadzoną w dniu 21 września 2012 r. kontrolą PCPR w przedmiocie realizacji zadań samorządu powiatowego w zakresie pomocy społecznej i zgodności zatrudnienia pracowników PCPR z wymaganymi kwalifikacjami nie stwierdziła żadnych nieprawidłowości w realizacji zadań.

W okresie 2011 – 2013 r., odnośnie realizacji zadań zleconych przez Starostwo, obowiązywały wytyczne, zalecenia i procedury wydane przez Wojewodę Podkarpackiego:

- zarządzenie Nr 133/100 z dnia 27 października 2000 r. w sprawie szczegółowych warunków korzystania z nieruchomości SP, oddanych w trwały zarząd jednostkom organizacyjnym,

- zasady udzielania zgody Wojewody Podkarpackiego w zakresie zbywania oraz udzielania bonifikat od cen opłat nieruchomości SP z dnia 15 kwietnia 2010 r., wraz z aneksem z dnia 5 lipca 2012 r., zastąpione następnie nowym zarządzeniem Nr 245/12 z dnia 5 września 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 22 - 61)

3. Realizacja wybranych zadań zleconych

3.1 Realizacja zadań zleconych w zakresie gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.

Opis stanu faktycznego

3.1.1. Starostwo, stosownie do wymogu zawartego w art. 23 ust. 1 i 1b ustawy o gospodarce nieruchomościami, prowadzi komputerową ewidencję nieruchomości znajdujących się na terenie Powiatu, należących do zasobu SP, ewidencję nieruchomości SP oddanych w użytkowanie wieczyste oraz ewidencję gruntów oddanych w trwały zarząd.

WGiGN prowadzi ww. ewidencje według działek, wykorzystując od 28 marca 2007 r. licencję Nr 1208 KPG spółki z o.o. w Krakowie na użytkowanie oprogramowania komputerowego modułu gospodarowania nieruchomościami na wszystkich stanowiskach komputerowych, na których przewidziane jest prawo do użytkowania systemu EWID 2000.

Według stanu na dzień 31 grudnia każdego roku objętego kontrolą, liczba i powierzchnia działek SP, ujętych w ewidencji zasobu nieruchomości SP, przedstawiała się następująco:

- a) 2010 r. - 497 działek (179 nieruchomości) o powierzchni 354,11 ha,
- b) 2011 r. – 507 działek (176 nieruchomości) o powierzchni 353,27 ha,
- c) 2012 r. – 546 działek (175 nieruchomości) o powierzchni 350,97 ha,
- d) 2013 r. – 521 działek (186 nieruchomości) o powierzchni 350,70 ha.

Według stanu na dzień 31 grudnia każdego roku objętego kontrolą, liczba i powierzchnia działek SP oddanych w użytkowanie wieczyste przedstawiała się następująco:

- a) 2010 r. – 1.235 działek (665 nieruchomości) o powierzchni 588,03 ha,
- b) 2011 r. – 1.252 działki (672 nieruchomości) o powierzchni 587,21 ha,
- c) 2012 r. – 1.234 działki (653 nieruchomości) o powierzchni 584,44 ha,
- d) 2013 r. – 1239 działek (642 nieruchomości) o powierzchni 591,17 ha.

Do prowadzenia ewidencji nieruchomości został wyznaczony pracownik WGiGN.

(dowód: akta kontroli str. 62 – 66)

Ewidencja zasobu nieruchomości SP Starostwa zawiera następujące dane:

obręb, nr działki, powierzchnię działki w m², nr księgi wieczystej lub dokument potwierdzający posiadanie przez SP prawa do nieruchomości, przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego, sposób zagospodarowania, informacje o zgłoszonych roszczeniach do nieruchomości, informacje o toczących się postępowaniach administracyjnych i sądowych.

Ewidencja nieruchomości SP oddanych w użytkowanie wieczyste zawiera następujące dane:

- nazwę użytkownika wieczystego,
- datę i podstawę prawną nabycia prawa użytkowania wieczystego,
- liczbę lat, na które ustanowiono użytkowanie wieczyste,
- jednostkę ewidencyjną,
- obręb,
- numer działki/działek wchodzących w skład nieruchomości,
- powierzchnię działki w ha,
- numer księgi wieczystej lub wskazanie dokumentu potwierdzającego prawo SP do nieruchomości w przypadku braku księgi wieczystej,
- przeznaczenie nieruchomości w planie miejscowym lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, ewentualnie decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- stawkę % opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego,
- wysokość (w zł) opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego,
- datę ostatniej aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego,
- kwotowy (w zł) wzrost opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego w związku z ostatnią jej aktualizacją,
- dochody z nieruchomości (wartości brutto, nie pomniejszone o należne prowizje czy podatki) należne SP oraz zaległe z roku bieżącego i z lat ubiegłych,
- informacje o zgłoszonych roszczeniach do nieruchomości,
- informacje o toczących się postępowaniach administracyjnych i sądowych.

Używany do prowadzenia ww. ewidencji program komputerowy pozwala na wygenerowanie wszystkich danych do sporządzania zestawień według stanu na dany dzień roku.

Program komputerowy EWID 2000 posiada funkcję „synchronizacja,” która pokazuje zmiany dokonane w Referacie Katastru Starostwa oraz w rejestrach ewidencji gruntów i budynków w stosunku do działek SP.

W styczniu każdego roku WGiGN dokonuje analizy zasobu nieruchomości SP i nieruchomości SP oddanych w użytkowanie wieczyste celem doprowadzenia do zgodności danych zawartych w ewidencjach prowadzonych przez Referat Gospodarki Nieruchomościami i Ochrony Gruntów Rolnych i Leśnych Starostwa, a danymi figurującymi w rejestrach ewidencji gruntów prowadzonych przez Referat Katastru, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.

(dowód: akta kontroli str. 67 – 79)

Szczegółowa analiza próby losowej 20 nieruchomości, będących w zasobie nieruchomości SP oraz 20 nieruchomości SP oddanych w użytkowanie wieczyste, w zakresie kompletności i rzetelności danych zawartych w ewidencjach wykazała, że ewidencje te zawierają wszystkie niezbędne dane o nieruchomościach SP, wymagane zapisem art. 23 ust. 1c ustawy i są one oparte na rzetelnych informacjach.

W oparciu o informacje zawarte w ewidencjach oraz dane z aktów notarialnych, dotyczących obrotu nieruchomości SP, Starostwo sporządzało roczne sprawozdania z gospodarowania zasobem SP.

Sprawozdania sporządzano w formie pisemnej oraz elektronicznej i zawierały informacje dotyczące:

a) wielkości zasobu nieruchomości SP będących:

- w trwałym zarządzie, objęte opłatami rocznymi,
- w trwałym zarządzie, zwolnione z opłat,
- nieruchomości stanowiące drogi krajowe, będące w trwałym zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad,

- nieruchomości figurujące w rejestrach ewidencji gruntów w grupie rejestrowej 1.4, wchodzące w skład zasobu nieruchomości SP, którymi gospodarują organy administracji publicznej,

b) planowanych i zrealizowanych zadań odnośnie udostępniania, zbywania i nabywania nieruchomości zasobu SP w formie dzierżawy, trwałego zarządu i sprzedaży nieruchomości,

c) osiągnięte dochody z realizacji poszczególnych zadań gospodarowania zasobem SP,

d) część opisowa, dotycząca różnych uwarunkowań gospodarowania zasobem SP, tj. ilości i rodzaju złożonych wniosków przez użytkowników, skuteczności egzekucji należności zaległych, skali dokonanej aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości SP.

Starostwo przekazało Wojewodzie Podkarpackiemu sprawozdania z realizacji obowiązku gospodarowania zasobem SP w następujących terminach:

a) za 2011 r. – 27 kwietnia 2012 r.

b) za 2012 r. – 29 kwietnia 2013 r.

c) za 2013 r. – 29 kwietnia 2014 r.

Starostwo przekazało sprawozdania z zachowaniem terminu, określonego w art. 23 ust. 1a ustawy, tj. do 30 kwietnia roku następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.

(dowód: akta kontroli 80 - 145)

3.1.2. Starostwo posiada „Plan wykorzystania zasobu nieruchomości SP w latach 2011 – 2013”, sporządzony w dniu 4 stycznia 2011 r., według stanu zasobu nieruchomości SP i nieruchomości SP oddanych w wieczyste użytkowanie na dzień 1 stycznia 2011 r.

Starostwo sporządziło również „Plan wykorzystania zasobu nieruchomości SP w latach 2014 – 2016.”

Plan został sporządzony w oparciu o założenia ilościowego udostępnienia nieruchomości zasobu, ustalenia odnośnie zamiarów nabycia nieruchomości do zasobu, planowanych ilości sprzedaży i dzierżawy nieruchomości oraz uwarunkowania odnośnie gruntów niezagospodarowanych, które stanowią małe działki, często bez dostępu do drogi, nie nadające się pod zabudowę ani do rolniczego wykorzystania, ze względu na swoje położenie i ukształtowanie terenu.

Plan zawiera wszystkie elementy wskazane w art. 23 ust. 1d ustawy, tj.:

- zestawienie powierzchni zasobu nieruchomości SP w ha,
- zestawienie nieruchomości SP pozostających w użytkowaniu wieczystym w ha,
- prognozę udostępniania nieruchomości zasobu SP oraz nabywania nieruchomości do zasobu SP,
- prognozę poziomu wydatków związanych z udostępnieniem nieruchomości zasobu SP oraz nabywaniem nieruchomości do zasobu SP,
- prognozę wpływów z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości SP oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomościami SP,
- prognozę aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości SP oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomościami SP,
- program zagospodarowania nieruchomości zasobu SP.

Realizacja założeń zawartych w Planie przedstawia się następująco:

- zagospodarowanie nieruchomości SP (wykonana sprzedaż, dzierżawa nieruchomości, oddanie w trwały zarząd) w 2011 r. wyniosło 89% planu, w 2012 r. – 157,2% planu, w 2013 r. – 296,5% planu,

- wydatki związane z udostępnieniem nieruchomości zasobu SP oraz nabywaniem nieruchomości do zasobu w 2011 r. wyniosły 188,8% planu, w 2012 r. – 112,6% planu, w 2013 r. – 70,0% planu,
- dochody z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości SP oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomościami SP w 2011 r. wyniosły 99,9% planu, w 2012 r. – 93,6% planu, w 2013 r. – 91,0% planu,
- aktualizacja opłat z tytułu użytkowania nieruchomości SP oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomościami SP w 2011 r. wyniosła 180,7% planu, w 2012 r. – 166,1% planu, w 2013 r. – 592,2% planu.

Podstawą założeń w przyjętych prognozach, co do konkretnych wielkości wydatków i dochodów, były zapisy, że wyliczenia (konkretne kwoty) dokonano w oparciu o analizę zasobu nieruchomości SP, przy uwzględnieniu osiągniętych rezultatów z lat ubiegłych, przewidywane zwiększenie opłat w wyniku aktualizacji, możliwości egzekucji należności zaległych oraz przyszłych trendów w gospodarowaniu nieruchomościami.

Przy planowaniu zagospodarowania nieruchomości zasobu SP brano pod uwagę analizy z lat poprzednich, tendencje przy obrocie nieruchomościami oraz fakt, że z 353,12 ha zasobu nieruchomości SP na dzień 1 stycznia 2011 r., nieruchomości o małym obszarze, które nie mogą zostać zagospodarowane jako odrębne nieruchomości oraz nieruchomości nie nadające się pod zabudowę ani do rolniczego wykorzystania, ze względu na swoje położenie i ukształtowanie terenu, stanowiły 42,03 ha, tj. 11,9% zasobu.

Oprócz prognozowania dochodów z gospodarowania nieruchomościami SP z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, Starostwo planuje również dochody pozyskiwane z opłat z nieruchomości SP, będących w trwałym zarządzie, objęte opłatami rocznymi.

Przy planowaniu wydatków uwzględniano możliwości pozyskania od Wojewody Podkarpackiego środków na wyceny nieruchomości, zabezpieczenie zasobu nieruchomości SP, regulacje własności, zwroty wywłaszczonych nieruchomości, koszty związane z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu i koszty windykacji należności.

Prognozowane dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP do prognozowanych wydatków z tytułu gospodarowania tymi nieruchomościami stanowiły w 2011 r. – 1200%, w 2012 r. – 952% i w 2013 r. – 954%.

Faktycznie wykonane dochody z ww. tytułu w stosunku do poniesionych wydatków stanowiły w 2011 r. – 635%, w 2012 r. – 790% i w 2013 r. – 1240%.

W 2012 i 2013 r. Starostwo nie wykonało planowanych dochodów ze względu na zwiększoną liczbę wniosków o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, co spowodowało zmniejszenie wysokości opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego.

Ponadto planowane dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości SP uległy zmniejszeniu z powodu upadłości „AUTOSAN” S.A. w Sanoku, który uiszczał znaczne kwoty opłat.

Plan wykorzystania zasobu nieruchomości SP w latach 2011 – 2013 został oparty na rzetelnych danych o nieruchomościach i na realistycznych założeniach, co do możliwości gospodarowania nimi.

(dowód: akta kontroli str. 146 - 163)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Starostwa w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Starostwa w zbadanym zakresie.

3.2. Realizacja zadań zleconych w zakresie ujawniania w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości SP i jednostek samorządu terytorialnego (j.s.t.).

Opis stanu faktycznego

3.2.1. Starostwo, w myśl postanowień art. 2 ust. 1 i 2a oraz art. 3 i 3a ustawy o ujawnieniu (...) wystąpiło w okresie 2011 – 2013 r. z wnioskami do sądu o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności SP w stosunku do 18 działek o łącznej powierzchni 2,6435 ha, dotyczących 10 nieruchomości o powierzchni 9,3461 ha.

Nie stwierdzono przypadków zaniechania przez Starostwo wystąpienia z wnioskiem o ujawnienie w księdze wieczystej prawa własności SP przy ustalonym już stanie prawnym własności nieruchomości SP.

Starostwo wystąpiło do sądu z wnioskiem o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez SP w stosunku 8 działek o łącznej powierzchni 0,4289 ha, dotyczących 8 nieruchomości o tej samej powierzchni.

Wszystkie wnioski dotyczyły stwierdzenia nabycia własności nieruchomości przez SP w formie zasiedzenia nieruchomości, stanowiących drogi wewnętrzne, położone na terenie Gminy Zagórz i żaden z nich do zakończenia kontroli nie został rozstrzygnięty prawomocnym orzeczeniem sądowym.

Z ewidencji nieruchomości SP i wyjaśnień Pani Bogusławy Hniłka – Geodety Powiatowego – Naczelnika WGiGN Starostwa wynika, że Starostwo nie wystąpiło - do dnia zakończenia kontroli - do sądu z wnioskiem o stwierdzenie nabycia własności przez SP w stosunku 117 działek o łącznej powierzchni 16,0448 ha, do czego obligują zapisy art. 3 ust. 1 i art. 3a ustawy o ujawnieniu (...)

Pani Bogusława Hniłka, z upoważnienia Starosty wyjaśniła, „*że nieruchomości te stanowią działki o niedużych powierzchniach oraz działki w terenach pozbawionych dostępu do drogi publicznej.*

Opracowanie do sądu wniosku o zasiedzenie wiąże się z:

- *ustaleniem we właściwych urzędach gmin, a niejednokrotnie z mieszkańcami miejscowości, spadkobierców po zmarłych, figurujących w dawnych księgach wieczystych, wykazach hipotecznych (LWH),*
- *ustaleniem świadków, którzy potwierdzą w sądzie samoistne posiadanie nieruchomości przez SP,*
- *wystąpieniem do Centrum Personalizacji Dokumentów Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji o ustalenie danych adresowych właścicieli nieruchomości,*
- *przygotowanie całości dokumentacji dla radców prawnych, którzy opracowują wnioski do sądu o stwierdzenie nabycia nieruchomości przez zasiedzenie oraz reprezentują SP przed sądem.*

Są to czynności czasochłonne i pracochłonne, które przy obecnej obsadzie etatowej w WGiGN Starostwa wykonywane są wybiórczo, a nie kompleksowo.

Koszty zasiedzenia nieruchomości o niewielkich, kilkuarowych powierzchniach, położonych w szachownicy z gruntami stanowiącymi własność osób fizycznych, bez dostępu do drogi publicznej przewyższają niejednokrotnie wartość rynkową tych nieruchomości.”

(dowód: akta kontroli str. 164 – 180)

Starostwo analizowało koszty ujawniania w księgach wieczystych prawa własności SP i wniosków o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez SP.

W przypadku zasiedzenia nieruchomości występują koszty związane z ogłoszeniami w prasie o zasięgu ogólnopolskim oraz zaliczki na poczet biegłych sądowych.

Koszt jednego ogłoszenia uzależniony jest od wielkości modułu i wynosi od 600 zł do 800 zł.

Koszty związane z opinią biegłego sądowego wynoszą od 400 zł do 500 zł.

Starostwo szacuje, że koszty związane z nabyciem nieruchomości przez zasiedzenie na rzecz SP na terenie Powiatu mogą wynieść około 130.000 zł.

Czas rozpatrywania przez sąd jednego wniosku Starostwa o stwierdzenie nabycia własności przez SP w drodze zasiedzenia wynosi od jednego do półtora roku.

Starosta w okresie 2011 - 2013 r., na podstawie przetargu nieograniczonego, przeprowadzonego w dniu 4 listopada 2011 r. oraz zapytania ofertowego z dnia 2 września 2013 r., zlecał wykonanie usług podmiotom prywatnym, tj. Biurom Nieruchomości „AGROSAN” – Maria Janus i „ENZE” – Piotr Kupiszyn w Sanoku, związanych z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości SP (porównanie stanu ewidencyjnego ze stanem wieczystoksięgowym, badanie ksiąg wieczystych, wykazów hipotecznych i zbiorów dokumentów, wyszukiwanie arkuszy posiadłości gruntowych w archiwach, doprowadzenie do zgodności stanu ewidencyjnego z wpisami uwidocznionymi w księgach wieczystych, opracowanie wniosków oraz przygotowanie dokumentów dotyczących ujawnienia prawa własności na rzecz SP), na podstawie umów zawartych w dniach:

- nr 222/2011 z dnia 21 listopada 2011 r. – kwota 35.500 zł brutto,
- nr 223/2011 z dnia 21 listopada 2011 r. – kwota 31.000 zł brutto,
- nr 247/2012 z dnia 3 października 2012 r. – kwota 28.000 zł brutto,
- nr 248/2012 z dnia 4 października 2012 r. – kwota 32.000 zł brutto,
- nr 238/2013 z dnia 19 września 2013 r. – kwota 19.990 zł brutto,
- nr 239/2013 z dnia 19 września 2013 r. – kwota 20.000 zł brutto.

Zadania zostały wykonane w terminach i kwotach określonych w umowach.

Pani Bogusława Hniłka – Geodeta Powiatowy – Naczelnik WGiGN Starostwa, z upoważnienia Starosty wyjaśniła, „*że zróżnicowany stan prawny nieruchomości wynikający z wpisów w dawnych księgach wieczystych (LWH) powoduje, że jednym wnioskiem o stwierdzenie nabycia własności przez SP przez zasiedzenie objąć można tylko jedną działkę ewidencyjną, która w takim przypadku stanowi jedną nieruchomość.*”

Starosta podjął w 2014 r. próby zmierzające do uregulowania stanu prawnego nieruchomości pozostających w samoistnym posiadaniu SP, dla których wykazy hipoteczne (LWH) zaginęły, w innym trybie niż zasiedzenie.

W oparciu o dokumenty źródłowe z założenia ewidencji gruntów w latach 60-tych ubiegłego wieku, wystąpił do Sądu Rejonowego w Sanoku – V Wydziału Ksiąg Wieczystych o założenie ksiąg wieczystych poprzez obwieszczenie i wpis prawa własności na rzecz SP dla dziewięciu nieruchomości.

Sąd nie podzielił stanowiska Starosty i wszystkie wnioski w tym zakresie oddalił.

W zaistniałej sytuacji własność tych nieruchomości musi być regulowana w trybie zasiedzenia.”

Ponieważ żaden z 8 wniosków dotyczących stwierdzenia nabycia własności przez SP w drodze zasiedzenia nieruchomości - do dnia zakończenia kontroli - nie został rozstrzygnięty prawomocnym orzeczeniem sądowym, stąd też nie badano terminowości złożenia wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności SP - z powodu ich braku.

(dowód: akta kontroli str. 181 – 224 i str. 23)

Starostwo wystąpiło o założenie księgi wieczystej dla nieruchomości SP, dla których nie była ona prowadzona, w stosunku do 634 działek o łącznej powierzchni 310,8659 ha, obejmujących w sumie 117 nieruchomości, o łącznej powierzchni 361,7885 ha.

Księgi wieczyste dla tych nieruchomości zostały założone, a nieruchomości ujęto w ewidencji zasobu nieruchomości SP.

Starostwo monitoruje na jakim etapie są skierowane do sądu wnioski o ujawnienie lub stwierdzenie nabycia nieruchomości SP poprzez telefoniczne zasięgnięcie informacji w sądzie przez urzędników Starostwa oraz osobiste wizyty urzędników, przy okazji załatwiania spraw związanych z obrotem nieruchomościami SP, odszukiwaniem dokumentów źródłowych, potwierdzających przejście własności na SP oraz badaniem ksiąg wieczystych.

W okresie objętym kontrolą badaniem stanu prawnego objęto łącznie 671 działek, w tym w 2011 r. – 243 działki z 8 obrębów, w 2012 r. – 228 działek z 10 obrębów oraz w 2013 r. – 200 działek z jednego obrębu ewidencyjnego.

Starostwo w analizowanym okresie nie wnioskowało do sądu o przeprowadzenie postępowań wieczystoksięgowych, dotyczących uzgodnienia treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

(dowód: akta kontroli str. 164, str. 225 - 226 i str. 23)

3.2.2. Starostwo sporządziło wykaz nieruchomości, które na mocy odrębnych przepisów przeszły na własność SP i stanowią jego własność albo własność jednostek samorządu terytorialnego według stanu na dzień 5 maja 2011 r.

Ustawa o ujawnieniu (...), która weszła w życie 19 listopada 2007 r., zapisem w art. 1 ust. 1 zobowiązała starostów, w terminie 18 miesięcy od dnia jej wejścia w życie (pierwotnie 6 miesięcy), do sporządzenia ww. wykazów i przekazania ich wojewodom, marszałkom województw, wójtom, burmistrzom i prezydentom miast.

W przypadku Starostwa opóźnienie w sporządzeniu wykazów nieruchomości wyniosło 2 lata.

Pani Bogusława Hniłka – Geodeta Powiatowy – Naczelnik WGiGN Starostwa, z upoważnienia Starosty wyjaśniła, *„że wykaz został sporządzony w późniejszym terminie niż ustawowy ze względu na brak możliwości importu danych w systemie Integracyjnej Platformy Elektronicznej (IPE). System IPE zainstalowano w Starostwie z początkiem 2011 r., a wykaz został sporządzony i zaimportowany do systemu IPE w dniu 5 maja 2011 r. i zawierał jedynie dane dotyczące części ewidencyjnej. System nie obejmował informacji dotyczącej ksiąg wieczystych, w związku z czym nie można było podać danych dotyczących powierzchni nieruchomości. Część dotycząca ksiąg wieczystych była systematycznie uzupełniana i przekazywana w kolejnych terminach.”*

Wykaz obejmował 3.127 działek ewidencyjnych o powierzchni 62.038,0864 ha, dotyczących 1944 nieruchomości.

Starostwo sporządziło do ww. wykazu nieruchomości uzupełnienia braków niektórych danych, usunęło niezgodności i dokonało aktualizacji danych, dotyczące 2.753 działek ewidencyjnych, o powierzchni 62.045,0215 ha (1.961 nieruchomości) oraz przekazało uzupełnienia wykazu do Wojewody Podkarpackiego oraz pozostałym podmiotom, w stosunku do których Starostwo było zobowiązane do ich przekazania.

Starostwo przekazało uzupełnienia wykazów nieruchomości w dniach 23 lutego 2011 r., 30 kwietnia 2012 r. oraz 28 listopada 2012 r.

W dniu 14 stycznia 2014 r. Starostwo przekazało do Wojewody Podkarpackiego wykazy, uzupełnione ze swojej inicjatywy, o brakujące działki, sporządzone dla gmin Besko, Bukowsko, Tyrawa Wołoska, Zagórz i Zarszyn, natomiast pozostałe gminy

w Komańczy i w Sanoku samodzielnie uzupełniły i przesyłały sprawozdania Wojewodzie Podkarpackiemu.

W myśl art. 1a ust. 1 ustawy o ujawnieniu (...), starostowie byli zobligowani, w terminie do 19 maja 2013 r., do sporządzenia uzupełnień wykazów, w przypadku ich niekompletności i przekazania ich uprawnionym podmiotom.

Pani Bogusława Hniłka – Geodeta Powiatowy – Naczelnik WGiGN Starostwa, z upoważnienia Starosty wyjaśniła, „*że z uwagi na ogólny brak pełnej wiedzy w zakresie sporządzania wykazów nie wywiązano się z wszystkich terminów przekazywania sprawozdań jednostkom, ale od 2011 r. sukcesywnie uzupełniano wykazy, które w dalszej kolejności zostały przekazane drogą mailową uprawnionym jednostkom.*”

(dowód: akta kontroli str. 225 – 226)

Szczegółowa analiza wybranych w sposób losowy 20 nieruchomości SP, spośród wszystkich nieruchomości ujętych w uzupełnieniach wykazu i przekazanych Wojewodzie Podkarpackiemu oraz pozostałym uprawnionym podmiotom, nie wykazała rozbieżności i niekompletności danych dotyczących tych nieruchomości. Uzupełnienia wykazów nie były korygowane i poprawiane, ponieważ nie było wniosków i protestów zainteresowanych podmiotów.

W uzupełnieniach wykazów znajdowały się informacje o nieruchomościach, w odniesieniu do których uprawnienia właścicielskie wykonują państwowe osoby prawne.

(dowód: akta kontroli str. 227 - 258)

3.2.3. Szczegółowa analiza wybranej losowo próby 20 działek, ujętych w wykazach nieruchomości SP oraz porównanie danych zawartych w wykazie z danymi ujętymi w ewidencji gruntów i budynków Starostwa i stanem prawnym tych działek wykazała, że w czterech przypadkach wystąpiły następujące rozbieżności:

1) Nieruchomość objęta księgą wieczystą Nr KS1S/00024397/3, położona w miejscowości Mymoń, Gmina Besko.

W skład nieruchomości w części ewidencyjnej wchodzi 3 działki, a w części wieczystoksięgowej - 5 działek.

Powierzchnia w części ewidencyjnej wykazu wynosi 0,44 ha, zaś w części wieczystoksięgowej 5,47 ha.

2) Nieruchomość objęta księgą wieczystą Nr KS1S/00070252/2, położona w miejscowości Komańcza, Gmina Komańcza.

Powierzchnia nieruchomości w części wieczystoksięgowej wykazu wynosi 0,1791 ha i różni się od powierzchni ujętej w części ewidencyjnej wykazu, wynoszącej 0,1780 ha.

3) Nieruchomość objęta księgą wieczystą Nr KS1S/00035760/9, położona w miejscowości Olchowa, Gmina Zagórz.

Powierzchnia nieruchomości w części wieczystoksięgowej wykazu wynosi 0,9350 ha i różni się od powierzchni wykazanej w części ewidencyjnej wykazu, wynoszącej 0,9300 ha.

4) Nieruchomość objęta księgą wieczystą Nr KS1S/00039122/3, położona w miejscowości Besko, Gmina Besko.

Powierzchnia nieruchomości w części wieczystoksięgowej wykazu wynosi 0,47 ha i różni się od powierzchni ujętej w części ewidencyjnej wykazu wynoszącej 0,46 ha.

Pani Bogusława Hniłka, odnośnie rozbieżności pomiędzy częścią ewidencyjną wykazu nieruchomości SP, a częścią wieczystoksięgową wyjaśniła, że:

1) Nieruchomość objęta księgą wieczystą nr KS1S/00024397/3, położona w miejscowości Mymoń gmina Besko - w dziale I księgi wieczystej nr KS1S/00024397/3 figurują dodatkowo dwie działki, oznaczone numerami, których

brak w ewidencji gruntów i budynków wsi Mymoń i ustalono, że są to numery parcel katastralnych.

Starosta w miarę posiadanych na ten cel środków zleci wykonanie synchronizacji, tj. porównanie parcel katastralnych z działu I ww. księgi wieczystej z mapą ewidencyjną wsi Mymoń. Wówczas można będzie ustalić czy parcele te położone są w obecnych granicach wsi Mymoń, czy też we wsi sąsiedniej, ponieważ na przestrzeni lat zmianie ulegała granica wsi Mymoń.

W oparciu o wykaz synchronizacyjny możliwym będzie zmiana oznaczenia w dziale I KW parcel katastralnych na działki ewidencyjne, bądź wykreślenie tych parcel w procesie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

2) Nieruchomość objęta księgą wieczystą nr KS1S/00070252/2, położona w miejscowości Komańcza - różnica w powierzchni w dziale I ww. księgi wieczystej spowodowana jest zmianą powierzchni działki nr 191 powstałą w wyniku modernizacji operatu ewidencji gruntów i budynków wsi Komańcza przeprowadzonej przez Starostę.

W wyniku modernizacji operatu ewidencji gruntów i budynków (egib) powierzchnia działki nr 191 uległa zmianie z 0,1242 na 0,1193 ha.

Starosta wystąpi z wnioskiem o zmianę powierzchni tej działki w dziale I ww. księgi wieczystej.

3) Nieruchomość objęta księgą wieczystą nr KS1S/00035760/9, położona w miejscowości Olchowa, Gmina Zagórz - różnica w powierzchni pomiędzy stanem ewidencyjnym, a wieczystoksięgowym jest wynikiem odłączeń powierzchni działek z działu I ww. księgi wieczystej.

Starosta wystąpi z wnioskiem o doprowadzenie do zgodności powierzchni w dziale I ww. księgi wieczystej z powierzchnią wykazaną w egib.

4) Nieruchomość objęta księgą wieczystą nr KS1S/00039122/3, położona w miejscowości Besko - w dziale I ww. księgi wieczystej wykazane są dwie działki. Powierzchnia jednej z nich jest zgodna z powierzchnią wykazaną w egib.

Różnica w powierzchni pomiędzy stanem wykazanym w egib, a stanem wieczystoksięgowym jest wynikiem odłączeń powierzchni działek z działu I tej księgi wieczystej.

Starosta wystąpi z wnioskiem o doprowadzenie do zgodności powierzchni w dziale I ww. księgi wieczystej z powierzchnią wykazaną w egib."

Starostwo nie ustalało i nie posiada informacji oraz danych o przypadkach odnośnie nieruchomości (działek), które są ujawnione w księgach wieczystych, jako stanowiące własność SP, a nie figurują w ewidencji gruntów i budynków.

Pani Bogusława Hniłka wyjaśniła, „że nieustalenie ile jest tego typu nieruchomości wynika przede wszystkim z braku pełnej informacji zawartej w dziale I ksiąg wieczystych odnośnie nieruchomości stanowiących według tych ksiąg własność SP. Gminy, Agencja Nieruchomości Rolnych SP, zarządy dróg, jak też inne jednostki organizacyjne nie zawsze ujawniają swoje prawa w księgach wieczystych w oparciu o decyzje administracyjne czy też orzeczenia sądu, dlatego też, jako właściciel nieruchomości w dziale II księgi wieczystej w dalszym ciągu pozostaje SP.

Organy orzekające o przejściu prawa własności na rzecz gmin lub innych jednostek prawnych nie występowały z wnioskami do sądu o wpis ostrzeżenia o niezgodności z rzeczywistym stanem prawnym, stąd Starosta nie posiada wiedzy, ile może być tego typu nieruchomości."

(dowód: akta kontroli str. 259 - 264)

3.2.4. Starostwo przekazywało Wojewodzie Podkarpackiemu sprawozdania miesięczne z wykonania obowiązku złożenia we właściwych sądach wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości SP oraz - od 24 sierpnia 2012 r. - również wniosków o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości SP w terminach półrocznych.

Do maja 2011 r. Starostwo przekazywało sprawozdania w formie papierowej, natomiast po tej dacie, sprawozdania są przekazywane w formie elektronicznej i zawierają następujące elementy:

a) znacznik modyfikacji, właściciela, liczbę porządkową nieruchomości, nazwę jednostki ewidencyjnej, nazwę obrębu ewidencyjnego,

b) oznaczenie nieruchomości według danych katastru nieruchomości (ewidencji gruntów i budynków:

- identyfikator działki ewidencyjnej,
- powierzchnię działki ewidencyjnej i powierzchnię nieruchomości (ha),
- liczbę działek ewidencyjnych tworzących nieruchomość,
- tytuł prawny i władającego nieruchomością,
- datę ostatniej zmiany w ewidencji gruntów i budynków i datę sprawdzenia danych w ewidencji gruntów i budynków.

c) informacje o prowadzonej dla nieruchomości księdze wieczystej lub zbiorze dokumentów, o stanie danych należących do działu pierwszego i drugiego księgi wieczystej:

- nr księgi wieczystej lub zbioru dokumentów,
- nr działki ewidencyjnej oraz liczbę działek ewidencyjnych wchodzących w skład nieruchomości,
- obszar nieruchomości (ha), właściciela oraz podstawę nabycia nieruchomości,
- datę ostatniego wpisu do księgi wieczystej lub zbioru dokumentów,

d) inne informacje niezbędne do ustalenia stanu prawnego nieruchomości,

e) część sprawozdawcza, dotycząca procesu składania wniosków, o których mowa w art. 2 i art. 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. zawiera:

- nr działki ewidencyjnej, wchodzącej w skład nieruchomości ujawnionej w księdze wieczystej,
- datę złożenia wniosku o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości,
- datę złożenia wniosku o ujawnienie prawa własności nieruchomości w księdze wieczystej,
- uwagi dotyczące przebiegu procesu regulacji stanu prawnego,

f) unikalny identyfikator techniczny nieruchomości.

Starostwo nieterminowo przekazywało Wojewodzie Podkarpackiemu ww. miesięczne sprawozdania.

Z ogólnej liczby 19 miesięcznych i 3 półrocznych sprawozdań wymaganych w okresie 2011 – 2013 r. Starostwo nie sporządziło i nie przesłało sprawozdań miesięcznych w czerwcu, lipcu, sierpniu, wrześniu i grudniu 2011 r. oraz w styczniu i kwietniu 2012 r.

Sprawozdania z października 2011 r., marca i lipca 2012 r. złożono natomiast z przekroczeniem terminu, określonego w uchylonym art. 4 ust. 1 ustawy o ujawnieniu (...), tj. do 15 każdego miesiąca i wyniosło ono odpowiednio: 2, 15, 8 dni.

Pani Bogusława Hniłka wyjaśniła, „że Starosta nie wywiązał się z obowiązku przekazania sprawozdań Wojewodzie Podkarpackiemu w okresach do 15-go czerwca, lipca, sierpnia, września, grudnia 2011 r., stycznia i kwietnia 2012 r., co wynikało z połączenia okresów sprawozdawczych ze względu na małą liczbę wniosków składanych do sądu w poszczególnych miesiącach.

W okresie tym sukcesywnie były uzupełniane wykazy prowadzone w formie elektronicznej o część dotyczącą ksiąg wieczystych. Były to czynności pracochłonne i czasochłonne, co uniemożliwiało osobie prowadzącej te sprawy badanie stanów prawnych nieruchomości, opracowywanie wniosków oraz ich składanie w sądzie.

Sprawy z zakresu realizacji przepisów ustawy o ujawnianiu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości SP oraz jednostek samorządu terytorialnego

prowadzi jedna osoba, która prowadzi również inne sprawy z zakresu geodezji i gospodarki nieruchomościami.

Kilkudniowe opóźnienia w przekazywaniu sprawozdań wynikły przede wszystkim z obciążenia na stanowisku pracy.

Ponadto przyczyną przekazywania wniosków poza terminami wskazanymi w ustawie był brak możliwości zaimportowania plików w systemie Integracyjnej Platformy Elektronicznej w danym czasie oraz chwilowe niepoprawne funkcjonowanie systemu IPE.”

(dowód: akta kontroli str. 265 - 269)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Starostwo nie wystąpiło - do dnia zakończenia kontroli - do sądu z wnioskiem o stwierdzenie nabycia własności przez SP w stosunku 117 działek o łącznej powierzchni 16,0448 ha, do czego obligują zapisy art. 2 ust. 1 i 2a oraz art. 3 ust. 1 i a ustawy o ujawnieniu (...).

2. W przypadku czterech nieruchomości o łącznej powierzchni 7,0541 stwierdzono rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w części ewidencyjnej wykazu nieruchomości SP, a danymi zawartymi w części wieczystoksięgowej tych nieruchomości.

3. Starostwo nie sporządziło i nie przesłało sprawozdań miesięcznych z wykonania obowiązku złożenia we właściwych sądach wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości SP w czerwcu, lipcu, sierpniu, wrześniu i grudniu 2011 r. oraz w styczniu i kwietniu 2012 r., natomiast sprawozdania z października 2011 r., marca i lipca 2012 r. złożono z przekroczeniem terminu, określonego - w uchylonym obecnie - art. 4 ust. 1 ustawy o ujawnieniu (...), tj. do 15 każdego miesiąca i wyniosło ono odpowiednio: 2, 15, 8 dni.

4. Starostwo w dniu 5 maja 2011 r., tj. z 2 letnim opóźnieniem w stosunku do terminu zawartego w art. 1 ust. 1 ustawy o ujawnieniu (...), sporządziło wykazy nieruchomości, a ostatnich uzupełnień do tych wykazów dokonało w dniu 14 stycznia 2014 r.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Starostwa w zbadanym zakresie.

3.3. Realizacja zadań zleconych w zakresie wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Opis stanu
faktycznego

3.3.1. Powiat nie utworzył i nie prowadzi własnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Pan Jan Paszkiewicz - Dyrektor PCPR wyjaśnił, „że ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obliguje Powiat do zapewnienia miejsca w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy. W sierpniu 2006 r. powiat leski utworzył specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie dla powiatu bieszczadzkiego, leskiego i sanockiego, w oparciu o środki uzyskane przez Starostę Leskiego z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Przekazane przez Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie środki pozwoliły na remont, wyposażenie pomieszczeń ośrodka i jego utrzymanie.

W oparciu o zasoby lokalowe, a nade wszystko profesjonalną kadre oraz innowacyjne programy wsparcia ośrodek funkcjonuje wzorowo i w pełni zabezpiecza potrzeby dla powiatu sanockiego, bieszczadzkiego i leskiego.

Zapewnienie usług na podobnym standardzie w powiecie sanockim byłoby trudne do osiągnięcia ze względu na brak wykwalifikowanej kadry, a koszty utworzenia, wyposażenia i adaptacji pomieszczeń na potrzeby ośrodka wsparcia przekraczałyby możliwości finansowe budżetu Powiatu.

Roczny koszt utrzymania ośrodka szacuje się na kwotę 300 tys. zł.

Mając na względzie powyższe względy i zasady racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi, w Powiecie nie utworzono specjalistycznego ośrodka wsparcia. Ośrodek wsparcia w Lesku zabezpiecza potrzeby Powiatu w pełnym zakresie, a ofiary przemocy uzyskują pełne i profesjonalne wsparcie."

W 2011 r. skierowano do ośrodka w Lesku 16 ofiar przemocy w rodzinie z powiatu sanockiego, w tym 6 kobiet i 10 dzieci oraz 16 osób skorzystało z usług ambulatoryjnych, w tym 14 kobiet i 2 mężczyzn.

W 2012 r. z usług hostelowych ośrodka wsparcia w skorzystało ogółem 20 osób z powiatu sanockiego, w tym 10 kobiet i 10 dzieci oraz 21 osób z usług ambulatoryjnych, w tym 19 kobiet i 2 mężczyzn.

W 2013 r. z usług hostelowych skorzystało ogółem 31 osób z powiatu sanockiego, w tym 11 kobiet, 18 dzieci i 2 mężczyzn oraz 19 osób z usług ambulatoryjnych, w tym 17 kobiet i 2 mężczyzn.

W 2014 r. - do połowy kwietnia, z usług hostelowych skorzystały ogółem 3 osoby z powiatu sanockiego, w tym 2 kobiety i 1 mężczyzna, a z usług ambulatoryjnych 12 kobiet.

Powiat posiada aktualny „Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2011 – 2014”, przyjęty uchwałą Rady Powiatu z dnia 29 lipca 2011 r.

Program zawiera diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu, z której m.in. wynika, że 30% wszystkich interwencji domowych odnośnie przemocy w rodzinie kończy się sporządzeniem tzw. „niebieskiej karty”.

W 2011 r. wypełniono 359 formularzy dotyczących przypadków stosowania przemocy w rodzinie, w 2012 r. – 322 formularze i w 2013 r. – 343 formularze.

W 2011 r. liczba osób dotkniętych przemocą wynosiła 363, w 2012 r. – 408 osób, zaś w 2013 r. – 510 osób.

Liczba osób stosujących przemoc w badanym okresie kształtowała się następująco:

- w 2011 r. wynosiła 285, w tym 227 będących pod wpływem alkoholu,

- w 2012 r. – 229, w tym 184 będących pod wpływem alkoholu,

- w 2013 r. – 343, w tym 235 będących pod wpływem alkoholu.

W oparciu o dane Komendy Powiatowej Policji w Sanoku sporządzono analizy obrazujące zjawisko przemocy w rodzinie w przekroju wieś – miasto, kobiety – mężczyźni – małoletni oraz określono strukturę społeczną osób dotkniętych przemocą.

Na podstawie ww. diagnozy w programie nakreślono cele główne i szczegółowe działań na lata 2011 – 2014, w tym poszerzenie wiedzy na temat rozmiarów przemocy w rodzinie poprzez systematyczne diagnozowanie tego zjawiska, monitoring i ewaluację działań oraz podniesienie świadomości społecznej.

(dowód: akta kontroli str. 270 – 278 i str. 302 - 337)

Starostwo, mając na względzie skalę zjawiska przemocy w Powiecie, opracowało „Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie.” Program przewiduje działania skierowane zarówno do ofiar, jak i sprawców przemocy domowej. Z jednej strony przewiduje działania wzmacniające skuteczność ochrony ofiar przed sprawcami przemocy poprzez miejsca, w których ofiary otrzymają pomoc bytową oraz ludzi, którzy dostarczą im wsparcia emocjonalnego,

pomogą w zmianie życia, wzmocnienia siebie i pomogą rozwiązać problemy natury prawnej. Z drugiej strony przewiduje działania powstrzymujące sprawców, prowadzące do zakończenia przemocy w rodzinie, czemu mają służyć programy korekcyjno – edukacyjne.

PCPR na zasadzie bieżącej współpracy z Sądem Rejonowym w Sanoku pozyskuje informacje, co do celowości i możliwości realizacji działań korekcyjno – edukacyjnych odnośnie osób, w stosunku do których sąd wydał wyroki z orzeczeniem konieczności objęcia ich programami korekcyjno – edukacyjnymi.

Sądy dotychczas nie wydały ani jednego wyroku orzekającego konieczność objęcia sprawcy przemocy z terenu Powiatu programem korekcyjno – edukacyjnym.

W związku z brakiem osób (sprawców przemocy), które wzięłyby udział w realizacji działań zawartych w programie, Starostwo nie wnioskowało do Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie o przeznaczenie środków na realizację programów korekcyjno – edukacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 338 - 349)

3.3.2. Powiat systematycznie aktualizuje potrzeby wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w oparciu o:

- uzyskiwane na bieżąco dane o przemocy w rodzinie z Komendy Powiatowej Policji w Sanoku,
- dane uzyskiwane z Sądu Rejonowego w Sanoku,
- wnioski przekazywane przez gminy na zasadzie wzajemnej współpracy w zakresie kształtowania się zjawiska przemocy w rodzinie na terenie poszczególnych gmin,
- danych statystycznych pozyskiwanych z Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Rzeszowie,
- własnych danych PCPR w zakresie potrzeb związanych ze specjalistycznym poradnictwem typu prawnego, pedagogicznego i psychologicznego z terenu gmin,
- własnego rozeznania wynikającego z informacji pozyskanych z terenu Powiatu od instytucji działających w sferze zwalczania przemocy w rodzinie.

PCPR, diagnozując zakres i rodzaj potrzeb w zakresie zwalczania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu, skonkretyzował cele szczegółowe, zmierzające do zmniejszenia skali tej przemocy, a to:

1) Poszerzenie wiedzy na temat rozmiarów przemocy oraz podniesienie świadomości społecznej, które realizowano poprzez:

- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- bieżące badanie skuteczności pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
- prowadzenie stałej kampanii informacyjnej na terenie Powiatu celem podniesienia poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie oraz promowanie nieagresywnych zachowań,
- prowadzenie warsztatów dla rodziców i opiekunów.

2) Zwiększenie dostępności pomocy dla przemocy w rodzinie poprzez:

- zatrudnienie w PCPR fachowej kadry do udzielania profesjonalnej pomocy (prawnej i psychologicznej) ofiarom przemocy w rodzinie,
- udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy, pełnienie dyżurów z przedstawicielami prokuratury i sądu, organizacji kampanii „Tydzień pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem”, organizację „Pikniku rodzinnego”, promującego szeroko pojęte wartości rodzinne i rodzicielstwo zastępcze, upowszechnienie zakresu działania telefonu zaufania „Niebieska linia”,
- zabezpieczenie odpowiednich warunków do przesłuchań dzieci oraz dorosłych ofiar przemocy,
- stworzenie, uchwałą Rady Miasta Sanoka, możliwości umieszczania, poza kolejnością, na liście do przydziału mieszkań z zasobów komunalnych wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych.

- 3) Zmianę zachowań i postaw sprawców przemocy w rodzinie poprzez:
- izolowanie sprawców od ofiar przemocy w rodzinie, m.in. poprzez umieszczanie ich w ośrodku wsparcia,
  - bieżące wykorzystywanie do działań informacji o rodzinach z przemocą zawartych w „Niebieskich kartach”,
  - opracowane programy korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

(dowód: akta kontroli str. 279 – 301 i str. 350 - 358)

3.3.3. Powiat nie występował do Wojewody Podkarpackiego o środki finansowe na utworzenie i prowadzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz na realizację programów korekcyjno – edukacyjnych, ponieważ taki ośrodek dla Powiatu prowadzi Starosta Leski.

Mimo posiadania przez Powiat „Programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie” nie był on dotychczas realizowany, ze względu na brak osób (sprawców przemocy) z sądowymi orzeczeniami konieczności objęcia ich programami korekcyjno – edukacyjnymi, stąd też nie występowano o środki na ten cel.

(dowód: akta kontroli str. 270 – 271 i str. 24)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Starostwa w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Starostwa w zbadanym zakresie.

Planowanie i wydatkowanie środków na realizację wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej

Opis stanu
faktycznego

1. Rzetelność oszacowania wysokości dotacji na realizację wybranych zadań zleconych.

Przy planowaniu kwoty dotacji na zadania zlecone z zakresu gospodarowania nieruchomościami SP Powiat brał pod uwagę następujące elementy:

- założenia wynikające z trzyletniego planu wykorzystania zasobu nieruchomości SP,
- aktualne potrzeby w zakresie realizacji zadań wynikających zagospodarowaniem zasobem SP,
- realne możliwości wykonania planowanych zadań,
- możliwości osiągnięcia realnych kwot dochodów.

Pani Bogusława Hniłka – Geodeta Powiatowy – Naczelnik WGiGN Starostwa, z upoważnienia Starosty wyjaśniła, „*że prognozy zawarte w trzyletnich planach wykorzystania zasobu nieruchomości SP podlegają corocznej analizie przy sporządzaniu planu gospodarki nieruchomościami na dany rok.*

Jest to plan rzeczowo – finansowy. Środki finansowe są planowane na realizację poszczególnych zadań, m.in. wyceny nieruchomości, zabezpieczenie zasobu nieruchomości SP, koszty windykacji i udostępniania zasobu, aktualizację opłat rocznych. Operaty z wycen nieruchomości sporządzane są, m.in. dla oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste, sprzedaży nieruchomości, ustalenia opłat za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności i nie można

przy tych zagadnieniach szczegółowo określić ilości wniosków, działek ani powierzchni. Koszty zabezpieczenia obejmują wydatki związane z bieżącym utrzymaniem nieruchomości, tj. koniecznością usunięcia z nieruchomości drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia, udroźnienia rowów celem uniknięcia zalania nieruchomości i również są trudne do szczegółowego zaplanowania.

Dla dokonania aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego i trwałego zarządu nieruchomości SP niezbędne jest przeszacowanie nieruchomości, a zatem sporządzenie operatów szacunkowych z ustalenia aktualnej wartości nieruchomości. W tych przypadkach planuje się ilość spraw, działki do aktualizacji oraz ich powierzchnię i dane te ulegają zmianie w ciągu roku ze względu na otrzymanie dodatkowych środków finansowych. Do aktualizacji typowane są w pierwszej kolejności nieruchomości, których poprzednia wycenia była wykonana najodleglej od planowanej aktualizacji i jednocześnie dochody SP uzyskane po aktualizacji będą wyższe niż koszty sporządzenia operatów szacunkowych.

Przy ustalaniu dotacji bierze się również pod uwagę realne możliwości wykonania poszczególnych zagadnień, związane z aktualnym stanem zatrudnienia, koniecznością realizacji ustawy o zamówieniach publicznych, a także kształtujące się w danym okresie ceny wykonania poszczególnych usług przez wykonawców.”

Kształtowanie się wysokości dotacji na pokrycie wydatków związanych z gospodarowaniem nieruchomościami SP w latach 2011 – 2013 (Dz. 700, rozdz. 70005, § 2110) przedstawiało się następująco:

W projekcie budżetu Starostwa na 2011 r., na pokrycie wydatków związanych z realizacją ww. zadania, wnioskowano o dotację w kwocie 67.000 zł.

Wojewoda Podkarpacki decyzją z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie podziału kwot dochodów i wydatków budżetu państwa, wynikających z ustawy budżetowej na 2011 r., ustalił wysokość dotacji w kwocie 42.000 zł, tj. 62,7% kwoty wnioskowanej.

W trakcie roku budżetowego, na wniosek Starostwa, Wojewoda Podkarpacki przydzielił dodatkowe środki do łącznej kwoty 135.500 zł.

Ostatecznie Wojewoda Podkarpacki przekazał kwotę 132.972 zł, którą Starostwo wykorzystało w całości.

W projekcie budżetu Starostwa na 2012 r. wnioskowano dotację w wysokości 95.000 zł.

Wojewoda Podkarpacki decyzją z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie podziału kwot dochodów i wydatków budżetu państwa, wynikających z ustawy budżetowej na 2012 r., ustalił dotację w wysokości 47.000 zł, tj. 49,5% kwoty wnioskowanej.

W trakcie roku budżetowego, na wniosek Starosty, Wojewoda Podkarpacki przydzielił dodatkowe środki do łącznej kwoty 121.850 zł.

Ostatecznie Wojewoda Podkarpacki przekazał kwotę 116.206 zł, którą Starostwo wykorzystało w całości.

W projekcie budżetu Starostwa na 2013 r. wnioskowano dotację w wysokości 109.000 zł.

Wojewoda Podkarpacki decyzją z dnia 22 lutego 2013 r. w sprawie podziału kwot dochodów i wydatków budżetu państwa, wynikających z ustawy budżetowej na 2013 r., ustalił dotację w wysokości 70.000 zł, tj. 62,2% kwoty wnioskowanej.

W trakcie roku budżetowego, na wniosek Starosty, Wojewoda Podkarpacki przydzielił dodatkowe środki do łącznej kwoty 158.520 zł.

Ostatecznie Wojewoda Podkarpacki przekazał kwotę 121.990 zł, z której Starostwo wykorzystało 121.180 zł, a pozostałą niewykorzystaną kwotę 810 zł zwróciło terminowo do budżetu państwa.

Wnioski Starosty były motywowane koniecznością wykonania niezbędnych prac związanych z uregulowaniem stanów prawnych nieruchomości SP w systemie ksiąg wieczystych, sporządzenia operatów szacunkowych, będących podstawą ustalenia

odszkodowań w postępowaniach prowadzonych w trybie szczególnych zasad przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, wyceny nieruchomości zajmowanych pod drogi publiczne oraz koniecznością aktualizacji opłat.

Dotacja na pokrycie wydatków związanych z realizacją zadań zleconych z zakresu wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. 852, rozdz. 85205, § 2110):

W związku z nieutworzeniem przez Powiat specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz nierealizowaniem programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie z powodu braku sprawców kierowanych przez sądy, Starostwo nie planowało i nie otrzymywało dotacji na realizację ww. zadań.

Na realizację zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w zakresie poradnictwa specjalistycznego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (wsparcie prawne, pomoc psychologa, terapeuty rodzinnego, mediatora) Starostwo wydatkowało środki własne, które w 2011 r. wyniosły kwotę 16.500 zł, w 2012 r. - 18.171 zł i w 2013 r. - 10.834 zł.

(dowód: akta kontroli str. 24 i str. 359 - 415)

2. Stopień realizacji zadań zleconych w stosunku do otrzymanej przez Powiat dotacji.

W okresie objętym kontrolą, na realizację wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, Powiat otrzymał i wykorzystał następujące kwoty dotacji:

1) w zakresie gospodarowania nieruchomościami SP i ujawniania w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości SP:

a) 2011 r. – 132.972 zł, tj. 198,5% kwoty wnioskowanej w projekcie budżetu Starostwa i 100% kwoty otrzymanej,

b) 2012 r. – 116.206 zł, tj. 122,3% kwoty wnioskowanej w projekcie budżetu Starostwa i 100% kwoty otrzymanej,

c) 2013 r. – 121.990 zł, tj. 111,2% kwoty wnioskowanej w projekcie budżetu Starostwa - wykorzystano 121.180 zł, tj. 99,3% kwoty otrzymanej, zaś pozostałą kwotę 810 zł terminowo, w dniu 23 grudnia 2013 r., zwrócono do budżetu państwa.

2) w zakresie wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Powiat nie otrzymywał dotacji.

Kwoty otrzymanych z budżetu państwa dotacji na realizację ww. zadań zleconych pozwoliły na realizację tych zadań, zgodnie z możliwościami finansowymi Powiatu, realnymi możliwościami wykonania poszczególnych zadań oraz uwarunkowaniami niezależnymi od działań Starostwa, takimi jak kształtowanie się cen usług, wyniki przetargów.

(dowód: akta kontroli str. 362 - 366)

3. Zgodność wykorzystania dotacji z przeznaczeniem.

Otrzymane przez Starostwo w badanym okresie kwoty dotacji w zakresie gospodarowania nieruchomościami SP i ujawniania w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości SP zostały wykorzystane zgodnie z planem na:

- wyceny nieruchomości SP,
- zabezpieczenie zasobu nieruchomości,

- koszty związane z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu nieruchomości,
- koszty windykacji zaległych należności,
- regulacje własności nieruchomości,
- zwroty wywłaszczonych nieruchomości,
- pozostałe koszty niewymienione.

W zakresie wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Powiat nie otrzymywał dotacji w badanym okresie na realizację tych zadań.

Otrzymane przez Powiat dotacje na realizację zadań zleconych wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem, a kwota 810 zł niewykorzystanej dotacji została terminowo, w dniu 23 grudnia 2013 r., zwrócona do budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli, str. 24 i str. 366)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Starostwa w zbadanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵, wnosi o:

1. Systematyczne sporządzanie uzupełnień do wykazu nieruchomości Skarbu Państwa i przekazywanie ich uprawnionym podmiotom.
2. Sukcesywne składanie wniosków o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez Skarb Państwa w stosunku do pozostałych nieruchomości oraz terminowe ujawnianie prawa własności w księgach wieczystych.
3. Wystąpienie z wnioskami do sądu o doprowadzenie do zgodności powierzchni i liczby działek Skarbu Państwa, ujawnionych w księgach wieczystych, z powierzchnią wykazaną w ewidencji gruntów i budynków Starostwa.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

⁵ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia   maja 2014 r.

Kontroler
Mieczysław Fajger
Główny specjalista k. p. NIK

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis